

Υπόθεση C-427/20

Αίτηση προδικαστικής αποφάσεως

Ημερομηνία κατάθεσης:

10 Σεπτεμβρίου 2020

Αιτούν δικαστήριο:

Finanzgericht Hamburg (Γερμανία)

Ημερομηνία της απόφασης του αιτούντος δικαστηρίου:

1η Σεπτεμβρίου 2020

Προσφεύγουσα:

Flexi Montagetechnik GmbH & Co. KG

Καθού:

Hauptzollamt Kiel

Finanzgericht Hamburg

(δικαστήριο φορολογικών διαφορών του Αμβούργου, Γερμανία)

Διάταξη

Επί της διαφοράς

Flexi Montagetechnik GmbH & Co. KG

[παραλειπόμενα] [με έδρα το] Bargteheide

- προσφεύγουσα -

[παραλειπόμενα]

κ α τ ά

Hauptzollamt Kiel (κεντρικού τελωνείου του Κιέλου),

[παραλειπόμενα] Κιέλο

- καθού -

για

την καταβολή τόκων επί επιστραφέντων τελωνειακών δασμών,

ο κοινός για τα ομόσπονδα κράτη της Ελεύθερης και Χανσεατικής Πόλης του Αμβούργου, της Κάτω Σαξονίας και του Σλέσβιχ-Χόλσταϊν δικαστικός σχηματισμός του Finanzgericht Hamburg (δικαστηρίου φορολογικών διαφορών του Αμβούργου), τέταρτο τμήμα, **διατάσσει** την 1η Σεπτεμβρίου 2020 τα ακόλουθα: [παραλειπόμενα]

[παραλειπόμενα] **[σελ. 2 του πρωτοτύπου]:**

I. Αναστέλλει τη διαδικασία έως την έκδοση προδικαστικής απόφασης από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

II. Υποβάλλει ενώπιον του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα σχετικά με την ερμηνεία πράξεων των θεσμικών οργάνων της Ένωσης:

Υφίσταται παραβίαση του δικαίου της Ένωσης, ως προϋπόθεση της διαμορφωθείσας από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης αξίωσης καταβολής τόκων βάσει του δικαίου της Ένωσης, και στην περίπτωση στην οποία αρχή κράτους μέλους βεβαιώνει φόρο κατά παράβαση των ισχυουσών διατάξεων του δικαίου της Ένωσης και δικαστήριο κράτους μέλους διαπιστώνει τέτοια παραβίαση του δικαίου της Ένωσης;

[παραλειπόμενα] **[σελ. 3 του πρωτοτύπου]**

Πραγματικά περιστατικά:

- 1 Οι διάδικοι διαφωνούν ως προς την καταβολή τόκων επί των δασμών τους οποίους το καθού Hauptzollamt (κεντρικό τελωνείο) επέβαλε εκ των υστέρων στην προσφεύγουσα, επέστρεψε δε σε αυτήν κατόπιν τελεσίδικης δικαστικής απόφασης.
- 2 Η προσφεύγουσα εισήγαγε από την Ταϊβάν ένα είδος γάντζων που χρησιμοποιούνται για την κατασκευή λουριών για σκύλους. Κατόπιν επιτόπιου ελέγχου, το καθού Hauptzollamt (κεντρικό τελωνείο) έκρινε ότι, αντιθέτως προς τη διασάφηση της προσφεύγουσας, τα εμπορεύματα αυτά δεν έπρεπε να αντιμετωπίζονται ως εμπορεύματα της κλάσεως 8308 (δασμός 2,7 %), αλλά ως εμπύπτοντα στην κλάση 7907 (δασμός 5 %) της Συνδυασμένης Ονοματολογίας (στο εξής: ΣΟ). Με δύο πράξεις επιβολής δασμών, το καθού Hauptzollamt (κεντρικό τελωνείο) επέβαλε εκ των υστέρων δασμούς, τους οποίους η προσφεύγουσα κατέβαλε στη συνέχεια.

- 3 Με απόφαση της 20.6.2017, [παραλειπόμενα] το Bundesfinanzhof (γερμανικό ανώτατο φορολογικό δικαστήριο) ακύρωσε τις δύο πράξεις εκ των υστέρων επιβολής δασμών με το σκεπτικό ότι η εκ των υστέρων επιβολή των εισαγωγικών δασμών ήταν παράνομη για τον λόγο ότι τα εμπορεύματα έπρεπε να καταταγούν στην κλάση 8308 της ΣΟ· το Bundesfinanzhof (γερμανικό ανώτατο φορολογικό δικαστήριο) δεν είχε υποβάλει αίτηση προδικαστικής αποφάσεως ενώπιον του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- 4 Το καθού Hauptzollamt (κεντρικό τελωνείο) επέστρεψε στην προσφεύγουσα τους εισαγωγικούς δασμούς που είχε καταβάλει· ωστόσο, απέρριψε το αίτημα της προσφεύγουσας περί καταβολής τόκων επί των καταβληθέντων από αυτήν εισαγωγικών δασμών για το χρονικό διάστημα από την καταβολή τους μέχρι την επιστροφή τους.
- 5 Κατόπιν απόρριψης της διοικητικής ένστασης, η προσφεύγουσα άσκησε προσφυγή. Κατά τη διάρκεια της εκδίκασης της προσφυγής, το καθού Hauptzollamt (κεντρικό τελωνείο) κατέβαλε στην προσφεύγουσα δικαστικούς τόκους για το χρονικό διάστημα από την άσκηση της προσφυγής κατά των πράξεων εκ των υστέρων επιβολής δασμών (Σεπτέμβριος 2014) μέχρι την επιστροφή των εισαγωγικών δασμών που είχε καταβάλει (Οκτώβριος 2017). Ως προς αυτό το ζήτημα, δεν υφίσταται πλέον αντιδικία. Περαιτέρω, οι διάδικοι διαφωνούν ως προς το εάν η προσφεύγουσα δικαιούται να απαιτήσει τόκους και για το χρονικό διάστημα από την καταβολή των παρανόμως εισπραχθέντων [σελ. 4 του πρωτοτύπου] εισαγωγικών δασμών (Μάρτιος 2014) μέχρι την άσκηση της προσφυγής κατά των πράξεων εκ των υστέρων επιβολής δασμών (Σεπτέμβριος 2014). [σελ. 5 του πρωτοτύπου]

Σκεπτικό:

- 6 [παραλειπόμενα]
- 7 Το δικάζον τμήμα αναστέλλει τη διαδικασία [παραλειπόμενα] και υποβάλλει ενώπιον του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: ΔΕΕ), κατ' εφαρμογήν του άρθρου 267, παράγραφος 2, της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: ΣΛΕΕ), το προδικαστικό ερώτημα που αναφέρεται στο διατακτικό, λόγω αμφιβολιών ως προς τη νομική αξιολόγηση της υπόθεσης.

I. Νομικό πλαίσιο

- 8 Κρίσιμες για την επίλυση της διαφοράς είναι οι ακόλουθες διατάξεις:

1. Διατάξεις εθνικού δικαίου

- 9 **Abgabenordnung** (γερμανικός φορολογικός κώδικας, στο εξής: AO), στην ισχύουσα έκδοση που δημοσιεύθηκε την 1.10.2002 (Bundesgesetzblatt [γερμανική επίσημη εφημερίδα ομοσπονδιακής νομοθεσίας]) I, σ. 3866):

Άρθρο 1 Πεδίο εφαρμογής

1. Ο παρών νόμος ισχύει για όλους τους φόρους, συμπεριλαμβανομένης της επιστροφής φόρων, οι οποίοι διέπονται από το ομοσπονδιακό δίκαιο ή το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στο μέτρο που υπάγονται στη φορολογική διοίκηση των υπηρεσιών σε ομοσπονδιακό επίπεδο ή σε επίπεδο ομόσπονδων κρατών. Εφαρμόζεται μόνον υπό την επιφύλαξη του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

[...]

3. Ως προς τις παρεπόμενες επιβαρύνσεις φορολογικού χαρακτήρα εφαρμόζονται αναλογικά οι διατάξεις του παρόντος νόμου υπό την επιφύλαξη του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. [...]

Άρθρο 3 Φόροι, παρεπόμενες επιβαρύνσεις φορολογικού χαρακτήρα

1. Οι φόροι είναι παροχές σε χρήμα οι οποίες δεν αποτελούν αντιπαροχή ειδικής παροχής και η υποχρέωση καταβολής των οποίων επιβάλλεται από οντότητα δημοσίου δικαίου με σκοπό την άντληση εσόδων από όλους όσους πληρούν τις προϋποθέσεις από τις οποίες ο νόμος εξαρτά την υποχρέωση παροχής· ο σκοπός άντλησης εσόδων μπορεί να είναι δευτερεύων.

[...]

3. Εισαγωγικοί και εξαγωγικοί δασμοί κατά την έννοια του άρθρου 5, σημεία 20 και 21, του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα είναι φόροι κατά την έννοια του παρόντος νόμου. [...]

4. Παρεπόμενες επιβαρύνσεις φορολογικού χαρακτήρα είναι [...] οι τόκοι κατά την έννοια των άρθρων 233 έως 237, [...] οι τόκοι επί των εισαγωγικών και εξαγωγικών δασμών κατά την έννοια του άρθρου 5, σημεία 20 και 21, του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα [...]. [σελ. 6 του πρωτοτύπου]

Άρθρο 37 Αξιώσεις από φορολογική οφειλή

1. Αξιώσεις από φορολογική οφειλή είναι η αξίωση καταβολής φόρου, η αξίωση επιστροφής φόρου, η αξίωση αποζημίωσης, η αξίωση επί παρεπόμενων επιβαρύνσεων φορολογικού χαρακτήρα, η αξίωση επιστροφής κατά την παράγραφο 2, καθώς και τα δικαιώματα επιστροφής φόρου που προβλέπονται από ειδικούς φορολογικούς νόμους.

2. Όταν έχει καταβληθεί ή επιστραφεί χωρίς νόμιμη αιτία φόρος, επιστροφή φόρου, αποζημίωση ή παρεπόμενη επιβάρυνση φορολογικού χαρακτήρα, εκείνος για λογαριασμό του οποίου πραγματοποιήθηκε η πληρωμή έχει έναντι του λήπτη της παροχής αξίωση επιστροφής του ποσού που καταβλήθηκε ή επιστράφηκε. [...]

Άρθρο 233 Γενική αρχή

Οι αξιώσεις από φορολογική οφειλή (άρθρο 37) επιβαρύνονται με τόκο μόνο όταν τούτο προβλέπεται από τον νόμο. [...]

Άρθρο 236 Δικαστικοί τόκοι επί των επιστραφέντων ποσών

1. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 3, σε περίπτωση μείωσης ή επιστροφής του φόρου δυνάμει τελεσίδικης δικαστικής απόφασης, το επιστρεφόμενο ποσό επιβαρύνεται με τόκους για το διάστημα από την ημέρα έναρξης της εκκρεμοδικίας μέχρι την ημέρα εξόφλησης. [...]

2. Διατάξεις του δικαίου της Ένωσης

- 10 **α) Τελωνειακός κώδικας** (στο εξής: TK): Κανονισμός [ΕΟΚ] 2913/92 του Συμβουλίου, της 12.10.1992, περί θεσπίσεως κοινοτικού τελωνειακού κώδικα (Επίσημη Εφημερίδα L 302/1, όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα):

Άρθρο 241

Η εκ μέρους των τελωνειακών αρχών επιστροφή ποσών εισαγωγικών ή εξαγωγικών δασμών καθώς και πιστωτικών τόκων ή τόκων υπερημερίας που ενδεχομένως έχουν εισπραχθεί με την ευκαιρία της πληρωμής των ποσών αυτών, δεν γεννά υποχρέωση καταβολής τόκων από τις εν λόγω αρχές. Ωστόσο, καταβάλλεται τόκος:

- όταν απόφαση που εγκρίνει αίτηση επιστροφής ποσών δασμών δεν εκτελείται μέσα σε προθεσμία τριών μηνών από την ημερομηνία έκδοσης της εν λόγω απόφασης,
- όταν αυτό προβλέπεται από διατάξεις του εθνικού δικαίου.

[...]

- 11 **β) Ενωσιακός τελωνειακός κώδικας** (στο εξής: ETK): Κανονισμός (ΕΕ) 952/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9.10.2013, για τη θέσπιση του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα (Επίσημη Εφημερίδα L 269/1, όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα):

Άρθρο 116

1. Με την επιφύλαξη των όρων που καθορίζονται στο παρόν τμήμα, τα ποσά των εισαγωγικών ή εξαγωγικών δασμών επιστρέφονται ή διαγράφονται για οποιονδήποτε από τους ακόλουθους λόγους:

α) ποσά επιπλέον του καταβλητέου εισαγωγικού ή εξαγωγικού δασμού,

... [σελ. 7 του πρωτοτύπου]

6. Η επιστροφή δεν γεννά υποχρέωση καταβολής τόκων από τις αρμόδιες τελωνειακές αρχές.

[...]

II. Η λυσιτέλεια του προδικαστικού ερωτήματος

- 12 Είναι αμφίβολο, υπό το πρίσμα του δικαίου της Ένωσης, κατά πόσον δικαιούται η προσφεύγουσα να απαιτήσει τόκους και για το χρονικό διάστημα από της καταβολής των εισαγωγικών δασμών που επιβλήθηκαν εκ των υστέρων παρανόμως από το καθού Hauptzollamt (κεντρικό τελωνείο) μέχρι την άσκηση της προσφυγής της κατά των πράξεων εκ των υστέρων επιβολής δασμών. Τέτοια αξίωση καταβολής τόκων δεν βρίσκει νομικό έρεισμα στο εθνικό δίκαιο. Η προσφεύγουσα δεν μπορεί να στηρίξει το αίτημά της στη διάταξη του άρθρου 236, παράγραφος 1, του ΑΟ, η οποία είναι η μόνη που μπορεί να ληφθεί συναφώς υπόψη, καθόσον η διάταξη αυτή γεννά αξίωση καταβολής τόκων μόνο για το χρονικό διάστημα από την άσκηση της προσφυγής μέχρι την επιστροφή των εισαγωγικών δασμών· εξάλλου, το καθού Hauptzollamt (κεντρικό τελωνείο) έχει ήδη ικανοποιήσει την αξίωση αυτή της προσφεύγουσας. Επομένως, η ευδοκίμηση της προσφυγής που άσκησε η προσφεύγουσα εξαρτάται από το αν μπορεί να θεμελιωθεί το αίτημά της περί καταβολής τόκων στην αξίωση καταβολής τόκων βάσει του δικαίου της Ένωσης, όπως η αξίωση αυτή έχει διαμορφωθεί από το ΔΕΕ. Εντούτοις, το δικάζον τμήμα διατηρεί αμφιβολίες ως προς το αν πληρούνται οι προϋποθέσεις της αξίωσης καταβολής τόκων, την οποία συνήγαγε το Δικαστήριο από την αρχή της αποτελεσματικότητας βάσει του δικαίου της Ένωσης, και σε περίπτωση –όπως η προκείμενη– κατά την οποία αρχή κράτους μέλους βεβαιώνει φόρο κατά παράβαση των ισχυουσών διατάξεων του δικαίου της Ένωσης και δικαστήριο κράτους μέλους διαπιστώνει τη σχετική παραβίαση του δικαίου της Ένωσης.

III. Νομικές παρατηρήσεις του δικάζοντος τμήματος

- 13 Το ΔΕΕ έκρινε τελευταία με την απόφαση της 18.1.2017 (Wortmann, C-365/15, EU:C:2017:19, διατακτικό) ότι, όταν εισπράττονται φόροι κατά παραβίαση του δικαίου της Ένωσης, υφίσταται υποχρέωση των κρατών μελών, απορρέουσα από το δίκαιο της Ένωσης, να καταβάλουν στους έχοντες δικαίωμα επιστροφής φορολογούμενους τους αναλογούντες τόκους, οι οποίοι υπολογίζονται από την ημερομηνία κατά την οποία οι φορολογούμενοι αυτοί κατέβαλαν τους επιστραφέντες φόρους. Η κρίση αυτή του Δικαστηρίου αποτελεί συνέχεια σειράς αποφάσεων με τις οποίες το Δικαστήριο επέβαλε στα κράτη μέλη, δυνάμει του δικαίου της Ένωσης, όχι μόνο να επιστρέφουν τους κατά παραβίαση του δικαίου της Ένωσης καταβληθέντες φόρους, αλλά και να αποκαθιστούν στον υποκείμενο στον φόρο τη ζημία που προκλήθηκε λόγω μη διαθεσιμότητας κεφαλαίων (βλ. ΔΕΕ, απόφαση της 27.9.2012, Zuckerfabrik Jülich, [σελ. 8 του πρωτοτύπου] συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-113/10, C-147/10 και C-234/10, EU:C:2012:591, σκέψη 65· απόφαση της 18.4.2013, Irimie, C-565/11, EU:C:2013:250, σκέψη 28). Οι προπαρατεθείσες αυτές αποφάσεις του ΔΕΕ έχουν ως κοινό σημείο ότι το Δικαστήριο έκρινε τη νομική βάση του εθνικού δικαίου ή του δικαίου της

Ένωσης για την φορολογική υποχρέωση ανίσχυρη ή άκυρη λόγω παραβίασης του δικαίου της Ένωσης· η επιστροφή των φόρων στηριζόταν σε όλες τις περιπτώσεις σε νομοθετικό σφάλμα του κράτους μέλους ή της Ένωσης αντίστοιχα.

- 14 Αντιθέτως, η υπό κρίση διαφορά χαρακτηρίζεται από το γεγονός ότι η επιστροφή των εισαγωγικών δασμών δεν στηριζόταν σε νομοθετικό σφάλμα της Ένωσης ή του κράτους μέλους, αλλά οφειλόταν στο ότι η αρχή του κράτους μέλους είχε εφαρμόσει το ισχύον παράγωγο δίκαιο της Ένωσης υποπίπτοντας σε νομική πλάνη, δηλαδή εσφαλμένως· με άλλα λόγια, η επιστροφή των εισαγωγικών δασμών στηριζόταν σε εσφαλμένη εφαρμογή του νόμου.
- 15 Το δικάζον τμήμα έχει ήδη επισημάνει, στην αίτηση προδικαστικής αποφάσεως που υπέβαλε ενώπιον του Δικαστηρίου στις 26.8.2020, [παραλείπόμενα] ότι από τη νομολογία του Δικαστηρίου κατά την οποία τα κράτη μέλη υποχρεούνται να επιστρέφουν εντόκως τους φόρους που εισπράχθηκαν κατά παραβίαση του δικαίου της Ένωσης συνάγει το συμπέρασμα ότι τα αποτελέσματα των πράξεων της Ένωσης ή των κρατών μελών, αντίστοιχα, δεν πρέπει, κατ' αρχήν, να διατηρούνται όταν το Δικαστήριο κηρύσσει τις πράξεις αυτές ανίσχυρες ή άκυρες λόγω παραβίασης του δικαίου της Ένωσης (επιχείρημα εξ αντιδιαστολής, άρθρο 264, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ). Συνεπεία αυτής της εκτίμησης, ο ιδιώτης έχει όχι μόνον δικαίωμα επιστροφής των αχρεωστήτως εισπραχθέντων φόρων, αλλά και δικαίωμα καταβολής των αναλογούντων τόκων (βλ. ΔΕΕ, απόφαση της 27.9.2012, Zuckerfabrik Jülich, συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-113/10, C-147/10 και C-234/10, σκέψη 65· πρβλ. ΔΕΕ, απόφαση της 12.12.2006, Test Claimant in the FII Group Litigation, C-446/04, EU:C:2006:774, σκέψη 205). Πράγματι, μόνον κατ' αυτόν τον τρόπο θα μπορούσαν να αποκατασταθούν τα πράγματα στην κατάσταση που θα υφίστατο εάν δεν είχε μεσολαβήσει η πράξη εκτελέσεως του κανονισμού της Ένωσης ο οποίος κηρύχθηκε μεταγενέστερα ανίσχυρος ή άκυρος ή της φορολογικής νομοθεσίας κράτους μέλους που αντιβαίνει στο δίκαιο της Ένωσης (βλ. επίσης, συναφώς, πρόταση του γενικού εισαγγελέα M. Campos Sanchez-Bordona, C-365/15, EU:C:2016:663, σημείο 66). **[σελ. 9 του πρωτοτύπου]**
- 16 Αντιθέτως, στην υπόθεση της κύριας δίκης φαίνεται ότι σκοπός δεν είναι η αποκατάσταση της πλήρους αποτελεσματικότητας του δικαίου της Ένωσης, παρά η διόρθωση απόφασης αρχής κράτους μέλους σε μεμονωμένη περίπτωση, στην οποία αυτή εφαρμόσε, κατά περίπτωση, εσφαλμένα τις ισχύουσες διατάξεις του παράγωγου δικαίου της Ένωσης. Πάντως, το ζήτημα αν και υπό ποιες προϋποθέσεις πραγματοποιείται η διόρθωση απόφασης σε μεμονωμένη περίπτωση πρέπει να επαφίεται κατά κύριο λόγο στο εθνικό δίκαιο, το οποίο, στη συγκεκριμένη περίπτωση, παρέχει στον αιτούντα δικαστική προστασία απλώς δικαίωμα για καταβολή δικαστικών τόκων για το χρονικό διάστημα από την άσκηση της προσφυγής κατά της παράνομης εκ των υστέρων επιβολής δασμών μέχρι την επιστροφή των καταβληθέντων δασμών.
- 17 Εντούτοις, στην υπόθεση Littlewoods Retail κ.λπ. (απόφαση της 19.7.2012, C-591/10, EU:C:2012:478), η οποία αφορούσε περίπτωση στην οποία

υποκείμενος στον φόρο είχε καταβάλει το υπερβάλλον εισπραχθέν από το κράτος μέλος ποσό ΦΠΑ κατά παράβαση των κανόνων του δικαίου της Ένωσης περί ΦΠΑ, το ΔΕΕ έκρινε επίσης ότι τα κράτη μέλη υποχρεούνται να επιστρέφουν εντόκως τα ποσά των φόρων που εισπράχθηκαν κατά παραβίαση του δικαίου της Ένωσης (σκέψη 26). Στην κύρια δίκη της υπόθεσης Littlewoods Retail κ.λπ., η παραβίαση του δικαίου της Ένωσης δεν στηριζόταν σε διάταξη του εθνικού δικαίου ή του δικαίου της Ένωσης η οποία στη συνέχεια κηρύχθηκε ανεφάρμοστη ή άκυρη από το ΔΕΕ. Η παραβίαση του δικαίου της Ένωσης προέκυπτε από βάση υπολογισμού ΦΠΑ η οποία προσδιορίστηκε εκ παραδρομής σε υπερβολικά υψηλό επίπεδο (βλ. προτάσεις της γενικής εισαγγελέα V. Trstenjak της 12.1.2012 στην υπόθεση C-591/10, EU:C:2012:9, σημείο 6) και δεν διαπιστώθηκε από το ΔΕΕ, παρά αντίθετα στηριζόταν αποκλειστικά στα στοιχεία της αρχής του κράτους μέλους ή του δικαστηρίου του κράτους μέλους αντίστοιχα. Το ΔΕΕ υπογράμμισε επιπλέον, στην υπόθεση Wortmann, ότι «εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο» να εξακριβώσει αν οι φόροι εισπράχθηκαν κατά παραβίαση του δικαίου της Ένωσης (βλ. απόφαση της 18.1.2017, Wortmann, C-365/15, σκέψη 39). Ακόμα και βάσει αυτής της διαπίστωσης θα μπορούσε να γίνει δεκτό ότι υφίσταται παραβίαση του δικαίου της Ένωσης ως προϋπόθεση της αξίωσης καταβολής τόκων βάσει του δικαίου της Ένωσης η οποία έχει διαμορφωθεί από το ΔΕΕ στην περίπτωση στην οποία **[σελ. 10 του πρωτοτύπου]** η αρχή του κράτους μέλους βεβαιώνει τον φόρο κατά παράβαση των ισχυουσών διατάξεων του δικαίου της Ένωσης και το εθνικό δικαστήριο διαπιστώνει την εν λόγω παραβίαση του δικαίου της Ένωσης.

- 18 Σε αυτό προστίθεται ότι το αναδεικνυόμενο από το ΔΕΕ στοιχείο της αντιστάθμισης των περιουσιακών επιβαρύνσεων που υφίσταται ιδιώτης λόγω της μη διαθεσιμότητας χρηματικών ποσών (βλ. ΔΕΕ, απόφαση της 27.9.2012, Zuckerfabrik Jülich, συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-113/10, C-147/10 και C-234/10, σκέψη 65· απόφαση της 18.4.2013, Irimie, C-565/11, EU:C:2013:250, σκέψη 21), εφαρμόζεται κατά τον ίδιο τρόπο σε περιπτώσεις στις οποίες ιδιώτης επιβαρύνεται παράνομα με φόρους, καθόσον η αρχή κράτους μέλους εφαρμόσε εσφαλμένως το δίκαιο της Ένωσης. Για τον υπόχρεο, όπως φαίνεται δεν γίνεται διάκριση ανάλογα με το αν κατέβαλε δασμούς βάσει κανονισμού ή κανόνα αντίθετου προς το δίκαιο της Ένωσης ή απλώς, όπως εν προκειμένω, βάσει μιας τελωνειακής απόφασης η οποία είναι εσφαλμένη και επομένως αντίθετη προς το δίκαιο της Ένωσης. Σε αμφοτέρες τις περιπτώσεις, ο ιδιώτης δεν έχει στη διάθεσή του το καταβληθέν χρηματικό ποσό, το οποίο θα μπορούσε να χρησιμοποιεί ελεύθερα αν οι τελωνειακές αρχές είχαν εφαρμόσει ορθώς το δίκαιο της Ένωσης.
- 19 Περαιτέρω, το δικάζον τμήμα εξέθεσε ότι, κατά τη νομολογία του ΔΕΕ, ο λόγος για τον οποίο προβλέπεται η δυνατότητα επιδίκασης τόκων έγκειται ενδεχομένως στην απαγόρευση του αδικαιολόγητου πλουτισμού (βλ. προτάσεις της γενικής εισαγγελέα E. Sharpston της 27.10.2011 στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-113/10, C-147/10 και C-234/10, Zuckerfabrik Jülich κ.λπ., EU:C:2011:701, σημείο 125). Όταν το κράτος μέλος επιβαρύνει επιχειρηματία με ορισμένο ποσό για το οποίο το κράτος μέλος δεν έχει νόμιμη αξίωση, το κράτος καθίσταται αδικαιολογήτως πλουσιότερο. Όμως, ο αδικαιολόγητος αυτός πλουτισμός του

κράτους μέλους επέρχεται ανεξαρτήτως του λόγου για τον οποίο προκλήθηκε η αδικαιολόγητη αύξηση της περιουσίας του κράτους μέλους.

- 20 Τέλος, το δικάζον τμήμα έλαβε υπόψη του ότι με την απόφαση της 18.1.2017 (Wortmann, C-365/15) το ΔΕΕ επισήμανε περιπτώσεις στις οποίες η μεταγενέστερη διόρθωση δασμών οι οποίοι αρχικώς είχαν βεβαιωθεί εσφαλμένως δεν γεννά αξίωση καταβολής τόκων (σκέψεις 29 επ. της απόφασης). Βέβαια, **[σελ. 11 του πρωτοτύπου]** οι περιπτώσεις αυτές έχουν ως κοινό σημείο ότι ο επανυπολογισμός των δασμών γίνεται επί τη βάσει οψιφανών στοιχείων. Πάντως, στην υπόθεση της κύριας δίκης, η επιστροφή των δασμών δεν διενεργήθηκε βάσει οψιφανών πραγματικών στοιχείων, αλλά κατ' εφαρμογήν της απόφασης του δικαστηρίου του κράτους μέλους με την οποία ακυρώθηκε η διοικητική πράξη εκ των υστέρων επιβολής δασμών λόγω εσφαλμένης εφαρμογής, εκ μέρους της αρχής του κράτους μέλους, των σχετικών διατάξεων του δικαίου της Ένωσης.
- 21 Λαμβανομένων υπόψη των προπαρατεθεισών αμφιβολιών ως προς την ερμηνεία των κρίσιμων διατάξεων του δικαίου της Ένωσης, το δικάζον τμήμα αποφάσισε να υποβάλει ενώπιον του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης το προδικαστικό ερώτημα που αναφέρεται στο διατακτικό.

[παραλειπόμενα]